ЎРТАЧИРЧИҚ ТУМАНЛАРАРО ИҚТИСОДИЙ СУДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Ўртачирчиқ тумани

2024 йил 14 март

Ўртачирчиқ туманлараро иқтисодий судининг судьяси У.Суюнов раислигида, судья ёрдамчиси Ж.Ибрагимов котиблигида, даъвогар – Бўка туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги манфаатида жавобгар – "АРК ВИКА" масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги фойдасига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 4 мартдаги 121-сон қарорига асосан 1,15 рағбатлантирувчи коэффициентда ҳисобланган 127.567.531 сўмни ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича иқтисодий ишни, даъвогар вакиллари – Р.Абдуғаниев, (ишончнома асосида), Н.Ахмедов (раҳбар), жавобгар вакили - А.Кабилов (ишончнома асосида)лар иштирокида, "Бўка пахта тозалаш" АЖ биносида, <u>очиқ сайёр суд мажлисида</u> кўриб чиқиб, қуйидагиларни

аниклади:

Даъвогар – Бўка туман фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгаши "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги манфаатида Ўртачирчиқ туманлараро иқтисодий судига даъво ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар – "APK BUKA" масъулияти чекланган хисобидан "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги фойдасига жамияти Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 121-сон қарорига асосан 1.15 рағбатлантирувчи коэффициентда хисобланган 127.567.531 сўмни ундириб беришни сўраган.

Даъвогар вакиллари суд мажлисида иштирок этишиб, даъво аризасидаги талабларини қўллаб-қувватлаб, жавобгар томонидан бугунги кунга қадар ҳам қарздорлик бартараф этилмаганлиги сабабли, даъво аризани тўлиқ қаноатлантриб беришни сўрадилар.

Жавобгар вакили суд муҳокамасида иштирок этиб, даъвогарнинг даъво аризасига нисбатан эътироз билдирмади, ҳақиқатан ҳам қарздорлик мавжудлигини маълум қилиб, тўлаб беришини билдирди.

Суд, тарафлар вакилларининг тушунтиришлари ҳамда кўрсатувларини тинглаб, ишдаги мавжуд ва тақдим этилган ҳужжатларни ўрганиб, қуйидаги асосларга кўра даъвогарнинг даъво аризасини тўлиқ қаноатлантиришни, суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни лозим деб топди.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 234-моддасининг иккинчи қисмига асосан мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади. Мазкур ҳолатда мажбурият контрактация шартномасидан келиб чиққан.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 236-моддасига асосан, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонунчилик талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 465-моддасига асосан контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 68-моддасида белгиланганидек, ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Иш ҳужжатларидан кўринишича, тарафлар ўртасида 2021 йил 01 апрелда 98-сонли "Пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича шартномаси" тузилган (кейинги ўринларда — Шартнома деб юритилади). Шартнома белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган.

Шартноманинг 1.1-бандига кўра, "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги – "Хўжалик" ўзига тегишли ер майдонларидан мазкур шартноманинг тегишли бандларида кўрсатилган микдордаги селекцион навли пахта хом ашёсини "АРК ВИКА" масъулияти чекланган жамиятига – "Харидор" га етказиб бериш, "Харидор" эса ушбу маҳсулотни келишилган муддатларда қабул қилиш ва муайян нарх бўйича маҳсулот ҳақини тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олган.

Мазкур шартнома шартларидан келиб чиқиб, даъвогар 2021 йилнинг бизнес режасига асосан 2021 йил 31 октябрдаги 4-сонли хисоб-фактура асосида Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 4 мартдаги 121-сон қарорига 8-илова "2021 йилда кутилаётган минимал нархларга нисбатан рағбатлантирувчи коэффициент жорий этиладиган ғўзанинг

"C65-24" селекцион навли пахта хом-ашёсини етказиб берган. Бунда, жавобгарга топширилган пахта хом-ашёсининг умумий қиймати ҚҚС билан жами 850.450.208,59 сўмни ташкил қилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Мавжуд ер майдонларидан самарали фойдаланиш ва 2021 йил хосили учун қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш тўғрисида" 2021 йил 121-сонли карори (кейинги матнда Вазирлар Махкамасининг 121-сонли қарори деб юритилади) билан 2021 йилда кутилаётган нархларга нисбатан рағбатлантирувчи минимал коэффициент селекцион жорий этиладиган ғўзанинг тасдиқланган ва унга кўра ғўзанинг "Бухоро-6", "Бухоро-8", "С-6524", "Наманган-77" ва "Бухоро-102" селекцион навлари учун белгиланган минимал нархларга нисбатан 1,15 рағбатлантирувчи коэффициент жорий этилган (8-илова).

Қабул қилиб олинган маҳсулотнинг суммаси, миҳдори ва нави юзасидан жавобгар томонидан даъвогарга эътироз билдирилмаган ва Вазирлар Маҳкамасининг 121-сонли ҳарори талабидан келиб чиҳиб "1,15" рағбатлантирувчи коэффициент тўлаб берилмаган.

Бўка туман фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши Вазирлар Маҳкамасининг 121-сонли қарорига мувофиқ фермер ҳўжалиги томонидан топширилган селекцион навли паҳта ҳомашёсининг минимал нарҳларга нисбатан 1,15 рағбатлантирувчи коэффициент қўллаган ҳолда, топширилган паҳта ҳом-ашёсининг қийматидан келиб чиқиб, жавобгарга 127.567.531 сўмни (850.450.208,59 сўм ҳ 1,15 рағбатлантирувчи коэффициент) тўлаб бериш ҳақида 2024 йил 19 февраль куни 351-сонли талабнома юборган. Аммо, ушбу талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

Мазкур ҳолатда, Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 4 мартдаги 121-сонли ҳарорининг 8-иловасида селекцион навли ғўзанинг минимал нархига "1,15" рағбатлантирувчи коэффициент ҳўлланилиши белгиланган.

Даъвогар томонидан селекцион навли пахта хом-ашёси топширилган ва топширилган пахтанинг микдори, нави, синфлари инобатга олинган ҳолда рағбатлантирувчи коэффициент микдори тўғри ҳисобланганлиги аниқланди ва суд муҳокамасида даъвогарнинг даъво талаби ўз исботини топди.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, суд даъвогарнинг даъво аризани тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси 118-моддасига кўра, харажатлари иштирок этувчи суд ишда қаноатлантирилган талаблари шахсларнинг даъво микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Мазкур Кодекснинг ушбу талабларидан келиб чиқиб, ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни лозим деб топди.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси 236, 326, 465-моддаларини, Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118, 176-179, 186-моддаларини қўллаб, суд

ҚАРОР ҚИЛДИ:

Даъвогарнинг даъво аризаси тўлиқ қаноатлантирилсин.

Жавобгар – "APK BUKA" масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан:

- Даъвогар "Ахмедов Ёрқин" фермер хўжалиги фойдасига 127.567.531 сўм (рағбатлантирувчи коэффицент) ва 34.000 сўм почта харажати;
- Республика бюджетига 2.551.350,62 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қабул қилинган кундан эътиборан бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Хал қилув қарори қонуний кучга кирганидан кейин ижро варақалари берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарорига нисбатан тегишли тартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Раислик қилувчи, судья

У.Суюнов

